

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιοι ανέλαβαν την οργάνωση των Θρησκευτικών και πολιτικών Θεμάτων την περίοδο της Τουρκοκρατίας;

Κατά τη διάρκεια της οθωμανικής κυριαρχίας (Τουρκοκρατίας) Θρησκευτικοί και πολιτικοί ηγέτες (αρχηγοί) ήταν ο **Πατριάρχης**, οι **Φαναριώτες** και οι **προεστοί ή δημογέροντες**.

2. Ποια ήταν τα καθήκοντα (αρμοδιότητες) του Πατριάρχη;

Ο **Πατριάρχης** εκτός από θρησκευτικός ηγέτης, ήταν και εκπρόσωπος όλων των υπόδουλων Ορθόδοξων Χριστιανών (ρουμ μιλέτ) και έδινε λόγο (λογοδοτούσε) στο Σουλτάνο για τις πράξεις τους. Έτσι η Εκκλησία εκείνη την περίοδο εκτός από τα θρησκευτικά καθήκοντα, αποφάσιζε και για πολλές άλλες (ποικίλες) υποθέσεις. Επίσης ο Πατριάρχης μπορούσε να ιδρύει σχολεία και να επιβάλλει ειδική φορολογία στους πιστούς.

3. Ποια ήταν η στάση των Ορθόδοξων κληρικών απέναντι στην οθωμανική κατάκτηση;

Κάποιοι **ορθόδοξοι κληρικοί** έβλεπαν την τούρκικη κατάκτηση ως θεραπεία σταλμένη από τον Θεό για τα σφάλματα των Βυζαντινών αυτοκρατόρων. Όμως υπήρχαν και ιεράρχες που ήταν αντίθετοι με την υποταγή των Ελλήνων στους Τούρκους, επηρεασμένοι από τις ευρωπαϊκές ιδέες (Πατριάρχης Νεόφυτος Β'). Άλλοι, όπως ο μοναχός Μάξιμος Γραικός, είχαν αναπτύξει καλές σχέσεις με τη Ρωσία κι έτσι οι υπόδουλοι Χριστιανοί έβλεπαν τους Ρώσους, «το ξανθό γένος» ως ελευθερωτές.

4. Τι γνωρίζετε για τους Φαναριώτες;

Οι **Φαναριώτες** ήταν πλούσιες οικογένειες που ζούσαν στη συνοικία Φανάρι της Κων/πολης, όπου βρισκόταν το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Ήταν μορφωμένοι, γνώριζαν ξένες γλώσσες και είχαν υψηλά αξιώματα στην οθωμανική διοίκηση. Αυτοί και οι ιεράρχες εξαρτώνταν απόλυτα από τις διαθέσεις του Σουλτάνου.

5. Τι γνωρίζετε για τους κοινοτικούς άρχοντες; Ποιοι ήταν και γιατί οι Τούρκοι τους σεβάστηκαν;

Οι **κοινοτικοί άρχοντες** ήταν γνωστοί ως **επίτροποι**, **δημογέροντες** και **προεστοί** (στα τούρκικα **κοτζαμπάσηδες**). Ήταν η τοπική ηγεσία κάθε χωριού και υπεύθυνοι για την είσπραξη των φόρων. Οι Τούρκοι τους σέβονταν επειδή ήταν πιο οργανωμένοι στον υπολογισμό του φόρου που αναλογούσε σε κάθε κάτοικο. Με τα χρόνια οι κοινοτικοί άρχοντες απέκτησαν μεγάλη περιουσία και πολιτική δύναμη.

ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: Να διαβάσεις προσεχτικά την πηγή 2 και να γράψεις με ποιον τρόπο εκλέγονταν οι κοινοτικοί άρχοντες και ποιες ήταν οι αρμοδιότητές τους.

Οριζόντια

- 2. Ο πατριάρχης είχε το δικαίωμα να τα ιδρύσει.
- 6. Και τέτοια δύναμη απέκτησαν οι ντόπιοι κοινοτικοί άρχοντες.
- 8. Πόλη που βρίσκεται και σήμερα το πατριαρχείο.
- 9. Ηγετική ομάδα που αναλάμβανε υψηλά αξιώματα.
- 10. Ήταν ο Μάξιμος ο Γραικός.

Κάθετα

- 1. Σ' αυτόν λογοδοτούσε ο Πατριάρχης.
- 3. Τέτοιο μηχανισμό δεν είχαν οι Τούρκοι για να διοικούν.
- 4. Μπορούσε να επιβάλει και ο πατριάρχης.
- 5. Αυτό το γένος θα έσωζε τους Έλληνες.
- 7. Σε αυτήν την περιοχή βρίσκεται το πατριαρχείο.